

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆԵՐ

Անցեալ տարուան երաժշտութեան պատճառաւ տեղւոյս վաճառանոցի մէջ սպառելի նիւթոց և ուտելեաց թանկութիւնը բաւական զգալի եղած էր. մանաւանդ ամենէն դժուարինը որ էր ջրոց կողմանէ սուրբ քաղաքիս բնակչաց քաշած նեղութիւնը. նշանակութեան արժանի էր. և որքան այս մասին կողմանէ դեռ նեղութիւնը կը շարունակէ, բայց մեծ յոյս ունիմք որ առաջիկայ աշնան անձրեւներն այս տարի կանուխ պիտի սկսին, և արդէն խի նշաններն ցոյց տուին անցեալ շաբթու։ Ասիայն գոհութիւն Աստուծոյ ցորենի գինը բաւական իջաւ և գրեթէ հարիւրին քսան տարբերութիւն մի ունեցաւ, այսինքն տեղւոյս չորի՝ որ վեցուկէս լիւոր է, այսինքն իբր տասն և չորս օխայ և կէս, և 30—32 դահեկանի կը ծախուէր, 25 դահեկանի իջաւ, խի պիւրին գինն է լիւորը (900 տրամ), հինգէն մինչեւ եօթը դահեկան ըստ տեսակին։ Այս ունինք Աստուծով որ անձրեւներն սկսելով այս գիւններն աւելի պիտի իջնան։

— Բաղաքիս մէջ գաղղղիացի մայրապետաց նորաշէն վանքին մէջ գրեւորաւ կենդանի ջուրը, որու համար բաւական յուզմունք եղաւ անցեալները տեղական կառավարութեան և Գաղղիոյ հիւսպատոսին մէջ տեղը, որ չէր ուզեր և ղինու զօրութեամբ կ'ընդ գիմանար յանձնել յիշեալ ջուրը քաղաքիս հասարակութեան ձեռքը. վերջապէս Սիւնիք էֆենտին և Սաւմապիսի բնդհանուր կուսակալ Ասեմապիսի Ահմետ Սէլիտ Փաշայի հոս եղած ժամանակ ժողովով քննութիւնը ընտրով յիշեալ ջրին սեփականութեան

վրայ, և հաստատուելով որ երեք հազար տարիէն աւելի չէնք մի է անոր ջրանցքը և աւազանները, որ Գաղղիացի մայրապետաց վանքէն և անկէ ալ աւելի անդին սկսելով կը հասնի մինչեւ արդի մեծ զօրանոցին տակը, որ ի հնումն Հերովդէս թագաւորի պալատն էր։ Աստի կառավարութիւնը շարունակել տալով իր ստորերկրեաց հետազոտութիւնները նորէն սկսաւ մտքել տալ բոլոր ջրանցքներն որ լեցուն են տղմով, նոյնպէս քակել տուաւ այն թումբը զոր վերոյիշեալ մայրապետաց վանքը շինել տուած ժամանակ կանգնած էին որպէս զի եկած ջուրն արգիլուելով միայն իրենց պիտոյիցը գործածէն, որով մեծ զրկութիւն մը ըրած կը համարուէին հասարակութեան։ Այժմ յիշեալ ջուրին քանի մի տեղաց բերաններ բանալով սկսած է գործածութիւնը, որ արդարեւ մեծ պատիւ և շնորհք կը համարուի օսմանեան մեծազոր տէրութեան։

— Այցին Ասեմութիւն Սիւնիք էֆենտին և Սաւմապիսի Ասեմապիսի կուսակալ Ահմետ Սէլիտ Փաշան Փաշայն ի կողմանէ Բարձրագոյն Վերան իրենց յանձնուած պաշտօնը, որ էր վանական հասարակութեանց մէջ ի վաղուց հետեւ ծագած սուրբ տեղեաց սեփականութեանց խնդիրները քննել և տեղեկագրել, առանց խառնութեան մը կատարելէն յետոյ, ամոյս 6 ին մեկնեցան յատուկ շոգենաւով ի Վերսալ, և անկէ ի Սաւմապիսի։

Այլ զած քննութիւններուն տրուելիք որոշումները, ըստ օրինաց արդարութեան Բ. Գուռը պիտի տայ։

Յիշեալ խնդրոց կարգը կը համարէր նաեւ Աստուծոյ եղած Հոյսոյ և Յուսոյ քորանթիւնները, որոնք բաւա

կան տարիէ հետէ տէրութեան ձեռքն ըլլալով, անդեալ ամիս տեղւոյս կառավարութեան հրամանագիր եկած էր զանոնք իրենց տէրերուն դարձնելու : Այն հրամանին վրայ Յունաց քարանձինան անմիջապէս իրենց յանձնուեցաւ, իսկ Հայոցը պատճառաւ իւրիւր ետ թողուեցաւ, թէպէտ և մի և նոյն հրամանն եկած էր Բ. Ղրան կողմէն : Ա՛սեմ. Ա՛հմէտ Մէշիտ փաշայն ըստ ճանաչելով Հայոց իրաւունքն ալ, հեռագրեց այն ժամանակ ՚ի Պոլիս և առանձին գիր ևս յուղարկեց առ Բ. Վուռն յուսադրելով զնորին Վննապատիւ Սրբազնութիւն որ միամիտ լինի անոր յաջողութեց վրայուի որ իւր գահակալութենէն ՚ի վեր է գլխաւոր հոգ ըրած էր իւրեան՝ Նգիպատոսի կալուածներէն յետոյ զայն ալ առ սուրբ Վթռն գարձընելու :

— Վննոյս վերջին օրը հասաւ ՚ի Ս. քաղաքս Վամասկոսի գաւառի ընդհանուր զօրաց հրամանատար Ա՛սե. իզգէթ Փաշայն, որու ընկերացած էր նաեւ նորին իրաւասութեան ներքեւ գտնուող համանուն իզգէթ Փաշայն լիվայի աստիճանով, Նոյնիս Ա՛սեմութեան գալուստը իրենց հրամանատարութեան ներքեւ գտնուող գաւառապահ զօրաց քննութեան համար էր : Հետեւեալ օրը Վնն. Սրբ. բազան Պատրիարքը փութացաւ տէսութեան երթալ, և նոյն օրը ընդունեց անոնց փոխադարձ այցելութիւնը, զարոնք արժանաւոր պատուով հիւրասիրելէն յետոյ, յառանգաւորաց դպրոցն ևս տարաւ զերենք, ուր Ա. Յակովբեան Սանունք քաղցրաւուր երգերով դիմաւորեցին նոցա, որոնք տեսնելով ուսումնարանին թէ նիւթական հոյակապ շէնքը և թէ բարեկարգութիւնը գոհ սրտով բաժնուեցան :

Յիշեալ Ա՛սեմափայլ Փաշայ. քիչ օրէն պիտի դառնան ՚ի Վամասկոս :

— Այս օրերս հասաւ հոս Վստանդինուսօլիսէն մեծայարգ մահտեսի Վարդիս Խալիֆայի իջմէյի, յատուկ պաշտօնիւ նորոգելու Սուլթան (Մարայ մեծ մզկիթը հրամանաւ Բ. Ղրան : Յիշեալ ազգային ճարտարապետը, ինչպէս յայտնի է, Ա. Վթռնոյս նորաշէն պատրիարքարանը շինողն է, ՚ի կենդանութեան հանգուցեալ Յովհաննէս Պատրիարքին, որուն հոյակապ և գեղեցիկ շէնքը բոլոր այցելուաց տեսութիւնը կը գրաւէ և մեծ պարծանք կը համարի ընդհանուր ազգիս :

ԿԱՐԳԻ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Չորս են կարգք գիտութեան :

Նախ՝ որ գիտէ, և գիտէ որ գիտէ, տէ՛ չեմ բաւական խօսելոյ : Սա իմաստուն է, ուսիր ՚ի սմանէ :

Երկրորդ՝ ոչ գիտէ, և գիտէ որ ոչ գիտէ, և խոստովանի թէ ոչ գիտեմ : Եւ սա բարի է, ուստ զսա :

Երրորդ՝ որ ոչ գիտէ, և անգիտանայ թէ ոչ գիտէ, և խօսի անգիտաբար : Սա յիմար է և ոչ գիտէ զինքն եւ զտգիտութիւն իւր որպէս զչոր հիւանդ՝ զորթն զսա :

Չորրորդ՝ որ ոչ գիտէ, և գիտէ զի ոչ գիտէ, և սնափառ հպարտութեամբն լլկի և խօսի զոր ոչ գիտէ : Եյնպիսին տգէտ և լիրք է, փախիր ՚ի նմանէ :